

Přehled Linuxových distribucí: Historie a současnost

Linux není jeden operační systém, ale rodina systémů sdílejících společné jádro (**kernel**). Od roku 1991 vznikly tisíce distribucí, které se liší správou balíčků, filozofií a zaměřením.

1. Historický kontext a vývoj

Historie Linuxu začala v roce **1991**, kdy Linus Torvalds zveřejnil kód svého jádra. První skutečné „distribuce“ vznikly z potřeby snadnější instalace (původně se Linux instaloval z desítek disket).

- **MCC Interim Linux (1992)**: První skutečná distribuce.
- **Slackware (1993)**: Nejstarší dodnes aktivní distribuce. Definovala Linux jako systém pro experty.
- **Debian & Red Hat (1993/1994)**: Položily základy pro moderní správu balíčků a komerční využití.

2. Hlavní pilíře (Rodiny distribucí)

Většina dnešních populárních systémů patří do jedné ze tří „velkých rodin“.

A. Rodina Debian (Stabilita a Komunita)

Debian je známý svým striktním přístupem k svobodnému softwaru a stabilitě. Používá systém balíčků **.deb**.

- **Debian GNU/Linux**: „Univerzální operační systém“. Má tři větve: Stable (extrémně prověřený), Testing a Unstable.
- **Ubuntu**: Nejpopulárnější desktopové distro. Vzalo Debian a přidalo uživatelskou přívětivost a pravidelný cyklus vydávání (LTS verze).
- **Linux Mint**: Zaměřuje se na konzervativní uživatele přecházející z Windows (prostředí Cinnamon).
- **Kali Linux**: Specializované distro pro penetrační testování a kybernetickou bezpečnost.

B. Rodina Red Hat (Enterprise a Standardy)

Zahrnuje systémy optimalizované pro servery a firemní nasazení. Používá **.rpm**.

- **RHEL (Red Hat Enterprise Linux)**: Placený standard pro korporace s certifikovanou podporou.
- **Fedora**: Průkopnická distribuce. Co je dnes ve Fedoře, bude v RHEL za dva roky. Velmi

inovativní.

- **CentOS / Rocky Linux / AlmaLinux:** Komunitní klony RHEL, které nabízejí stabilitu podnikového systému zdarma.
- **Oracle Linux:** Optimalizováno pro databáze a cloud společnosti Oracle.

C. Rodina SUSE (Německá preciznost)

Silná v Evropě, s nejlepším konfiguračním nástrojem **YaST**.

- **openSUSE Leap:** Stabilní verze pro běžné použití.
- **openSUSE Tumbleweed:** Špičková „rolling release“ (neustále aktualizovaná) verze.
- **SLE (SUSE Linux Enterprise):** Přímý konkurent RHEL v kritických infrastrukturách.

3. Nezávislé a specializované distribuce

Tyto systémy nepatří do velkých rodin a často razí unikátní technickou cestu.

Arch Linux (Kutilský ráj)

Distribuce založená na principu **KISS** (Keep It Simple, Stupid).

- Uživatel si systém sestavuje sám od základů.
- Používá správce balíčků **pacman** a neuvěřitelně rozsáhlou dokumentaci (Arch Wiki).
- **Manjaro:** Uživatelsky přívětivá varianta Archu s grafickým instalátorem.

Gentoo (Maximální výkon)

V Gentoo si uživatel každý program **kompiluje přímo ze zdrojových kódů** pro svůj konkrétní procesor.

- Extrémně náročné na čas, ale poskytuje nejvyšší možnou optimalizaci.

Alpine Linux (Kontejnerový král)

Extrémně malá distribuce (cca 5 MB).

- Neobsahuje GNU utility (používá BusyBox a musl libc).
- Dnes naprostý standard pro obrazy v [Dockeru](#).

4. Méně známé a "Niche" distribuce

Pro ty, kteří hledají něco specifického:

- **NixOS:** Revoluční systém, kde je celá konfigurace definována jediným souborem. Umožňuje okamžitý návrat (rollback) k předchozí verzi systému, pokud se něco pokazí.
- **Void Linux:** Nezávislé distro používající vlastní init systém (runit) místo standardního systemd. Velmi rychlé.
- **Bodhi Linux:** Minimalistické distro s unikátním a krásným prostředím Moksha (fork Enlightenment).
- **Qubes OS:** Zaměřeno na extrémní bezpečnost. Každá aplikace (prohlížeč, editor) běží ve vlastní izolované virtuální mašině.
- **Slackware:** Pro puristy, kteří chtějí mít systém co nejbliže původnímu Unixu bez moderních automatizací.

5. Srovnávací tabulka nejpoužívanějších

Distribuce	Správce balíčků	Cílový uživatel	Hlavní výhoda
Ubuntu	APT (.deb)	Začátečník / Server	Podpora, komunita
Fedora	DNF (.rpm)	Vývojář	Nejnovější technologie
Arch	Pacman	Expert	Aktuálnost, kontrola
Debian	APT (.deb)	Server / Purista	Stabilita, svoboda
openSUSE	Zypper (.rpm)	Admin / Desktop	Nástroj YaST

Související články:

- [Podrobně o balíčcích .deb](#)
- [Jak funguje libzypp v SUSE](#)
- [Architektura jádra Linux](#)

Tagy: *linux distro history debian redhat suse arch alpine architecture*

From:

<https://www.serviceit.cz/> - IT ENCYKLOPEDIE

Permanent link:

https://www.serviceit.cz/doku.php?id=it:os:linux_distross

Last update: **2026/01/07 11:33**

